



## De Heilige Stoel

### Boodschap van Zijne Heiligheid Franciscus voor de 58<sup>ste</sup> Wereldvrede­dag

1 januari 2025

*Vergeef ons onze schulden, schenk ons uw vrede*

#### *I. Luisterend naar de kreet van de bedreigde mensheid*

1. Aan het begin van dit nieuwe jaar, dat ons door de hemelse Vader wordt geschonken, de tijd van het jubeljaar, gewijd aan de hoop, richt ik mijn welgemeende gelukwens van vrede tot iedere vrouw en man, in het bijzonder tot wie zich door de levensomstandigheden terneergeslagen, door eigen fouten veroordeeld, of verpletterd door het oordeel van anderen voelt en er niet meer in slaagt enig perspectief voor het eigen leven te bespeuren. Voor u allen hoop en vrede, omdat dit een genadejaar is, dat komt uit het Hart van de Heiland.

2. In 2025 viert de katholieke Kerk het jubeljaar, een gebeurtenis die de harten met vreugde vervult. Het “jubeljaar” gaat terug op een oude joodse traditie, waarbij de klank van een ramshoorn (in het Hebreeuws *yobel*) iedere negenenveertig jaar een jaar van barmhartigheid en bevrijding voor heel het volk aankondigde (vgl. Lev. 25, 10). Deze plechtige oproep moest denkbeeldig weerklinken voor heel de wereld (vgl. Lev. 25, 9) om de gerechtigheid van God op verschillende terreinen van het leven te herstellen: in het gebruik van de aarde, het bezit van de goederen, de relatie met de naaste, vooral ten overstaan van de armsten en van wie in ongenade was gevallen. De klank van de hoorn herinnerde heel het volk, wie rijk en wie verarmd was, eraan dat niemand ter wereld komt om onderdrukt te worden: wij zijn broeders en zusters, kinderen van dezelfde Vader, geboren om vrij te zijn overeenkomstig de wil van de Heer (vgl. Lev. 25, 17.25.43.46.55).

3. Ook vandaag is het jubeljaar een gebeurtenis die ertoe aanzet de bevrijdende gerechtigheid van God op heel de aarde te zoeken. In plaats van de hoorn zouden wij aan het begin van dit genadejaar willen luisteren naar de “wanhopige kreet om hulp”<sup>1</sup>, die als de stem van het bloed van Abel, de rechtvaardige, opstijgt uit meerdere delen van de aarde (vgl. Gen. 4, 10) en waarnaar God nooit ophoudt te luisteren. Wij voelen ons op onze beurt geroepen ons tot stem te maken van zoveel

---

<sup>1</sup> *Spes non confundit. Bul van de afkondiging van het Gewone Jubeljaar 2025* (9 mei 2024), 8.

situaties van uitbuiting van de aarde en van onderdrukking van de naaste<sup>2</sup>. Die situaties krijgen soms het gezicht van wat de heilige Johannes Paulus II omschreef als “structuren van de zonde”<sup>3</sup>, omdat zij niet alleen te wijten zijn aan de ongerechtigheid van sommigen, maar zich om zo te zeggen geconsolideerd hebben en steunen op een wijdverbreide medeplichtigheid.

4. Ieder van ons moet zich op enigerlei wijze verantwoordelijk voelen voor de verwoesting waaraan ons gemeenschappelijk huis onderworpen wordt, te beginnen bij de activiteiten die, ook al is dat op indirecte wijze, de conflicten voeden die de mensheid geselen. Zo worden verschillende, maar met elkaar verbonden, systematische uitdagingen, die onze planeet teisteren, aangewakkerd en met elkaar verweven.<sup>4</sup> Ik verwijs in het bijzonder naar iedere soort van ongelijkheid, de onmenselijke behandeling die aan migranten wordt voorbehouden, het verval van het milieu, de verwarring die opzettelijk door desinformatie wordt veroorzaakt, het afwijzen van ieder type van dialoog, de aanzienlijke financiering van de wapenindustrie. Het zijn alle factoren van een concrete bedreiging van het bestaan van de gehele mensheid. Daarom willen wij aan het begin van dit jaar luisteren naar deze kreet van de mensheid om ons allen, samen en persoonlijk, geroepen te voelen de ketenen van de ongerechtigheid te verbreken om de gerechtigheid van God af te kondigen. Een incidentele daad van liefdadigheid zal niet voldoende kunnen zijn. Er zijn integendeel culturele en structurele veranderingen nodig, wil er ook een duurzame verandering komen<sup>5</sup>.

## II. Een culturele verandering: wij zijn allen schuldenaren

5. De gebeurtenis van het jubeljaar nodigt ons uit verschillende veranderingen door te voeren om de huidige toestand van ongerechtigheid en ongelijkheid het hoofd te bieden, ons eraan herinnerend dat de producten van de aarde niet alleen bestemd zijn voor enkele bevoorrechten, maar voor allen<sup>6</sup>. Het kan nuttig zijn te herinneren aan hetgeen de heilige Basilius van Caesarea schreef: “Maar zeg mij eens, welke dingen zijn van jou? Waar heb je ze vandaan om ze in je leven in te voegen? [...] Ben je niet geheel naakt uit de schoot van je moeder gekomen? Zul je niet opnieuw naakt in de aarde terugkeren? Waar komt wat je nu hebt vandaan? Als je zou zeggen dat het toevallig zo is, zou je God ontkennen door de Schepper niet te erkennen en zou je de Schenker niet erkentelijk zijn”<sup>7</sup>. Wanneer de dankbaarheid minder wordt, erkent de mens de gaven van God niet meer. In zijn oneindige goedheid laat de Heer de mensen echter niet in de steek die tegen Hem zondigen: hij bevestigt veeleer de gave van het leven met de *vergeving* van het heil dat alleen door Jezus Christus wordt aangeboden. Daarom nodigt Jezus ons uit door ons het Onze Vader te leren om te vragen: “Vergeef ons onze schulden” (Mat. 6, 12).

6. Wanneer iemand de eigen band met de Vader negeert, begint hij de gedachte te koesteren dat de relaties met anderen geregeerd kunnen worden door de logica van

---

<sup>2</sup> Vgl. de heilige Johannes Paulus II, apost. brief *Tertio millennio adveniente* (10 november 1994), 51.

<sup>3</sup> Encycl. *Sollicitudo rei socialis* (30 december 1987), 36.

<sup>4</sup> *Toespraak tot de deelnemers aan de Ontmoeting, georganiseerd door de Pauselijke Academie van Wetenschappen en Sociale Wetenschappen*, 16 mei 2024.

<sup>5</sup> Vgl. apost. exhort. *Laudate Deum* (4 oktober 2023), 70.

<sup>6</sup> Vgl. *Spes non confundit. Bul van de afkondiging van het Gewone Jubeljaar 2025* (9 mei 2024), 16.

<sup>7</sup> *Homilia de avaritia*, 7: PG 31, 275.

uitbuiting, waar de sterkste pretendeert het recht te hebben de zwakste uit te buiten<sup>8</sup>. Zoals de elites ten tijde van Jezus, die profiteerden van het lijden van de armsten, brengt vandaag in het netwerk van het mondiale dorp<sup>9</sup> het internationale systeem, als het niet wordt gevoed door solidariteit en onderlinge afhankelijkheid door corruptie nog ergere ongerechtigheden voort die de arme landen in de val lokken. De logica van uitbuiting van de schuldenaar beschrijft ook de huidige “schulden crisis” die verschillende landen, vooral in het Zuiden van de wereld, teistert.

7. Ik word nooit moe te herhalen dat de buitenlandse schuld een instrument voor controle is geworden waarmee sommige regeringen en private instellingen van de rijkste landen niet schromen om op willekeurige wijze de menselijke en natuurlijke bronnen van de armste landen uit te buiten om maar te voldoen aan de eisen van de eigen markt<sup>10</sup>. Voeg daar nog aan toe dat verschillende volken, die al gebukt gaan onder internationale schuld, zich gedwongen zien ook nog de last van de ecologische schuld van de meest ontwikkelde landen te dragen<sup>11</sup>. De ecologische schuld en de buitenlandse schuld zijn twee zijden van eenzelfde medaille, van de logica van uitbuiting die haar hoogtepunt vindt in de schulden crisis<sup>12</sup>. Uitgaande van dit jubeljaar, nodig ik de internationale gemeenschap uit acties te ondernemen voor een kwijtschelding van de buitenlandse schuld door het bestaan van een ecologisch schuld tussen het Noorden en het Zuiden van de wereld te erkennen. Het is een oproep tot solidariteit, maar vooral tot gerechtigheid<sup>13</sup>.

8. De culturele en structurele verandering om deze crisis te overwinnen zal plaatsvinden, wanneer wij eindelijk erkennen dat wij allen kinderen van de Vader zijn en ten overstaan van Hem bekennen dat wij allen schuldenaren zijn, maar ook dat wij allen elkaar nodig hebben volgens een logica van gedeelde en verschillende verantwoordelijkheid. Wij zullen “eens en voor altijd” kunnen ontdekken “dat wij elkaar nodig hebben en aan elkaar verschuldigd zijn”<sup>14</sup>.

### III. Een weg van hoop: drie mogelijke acties

9. Als wij ons hart laten raken door deze noodzakelijke veranderingen, zal het genadejaar, dat het jubeljaar is, nieuw de weg van de hoop voor ieder van ons kunnen openen. De hoop komt voort uit de ervaring van de barmhartigheid van God, die steeds onbegrensd is<sup>15</sup>.

God, die aan niemand iets verschuldigd is, blijft aan alle mensen zonder ophouden genade en barmhartigheid schenken. Isaak van Ninive, een kerkvader van de oosterse Kerk uit de zevende eeuw: “Uw liefde is groter dan mijn schulden. Weinig zijn de golven van de zee gelet op mijn zonden, maar als wij mijn zonden wegen,

---

<sup>8</sup> Vgl. encycl. *Laudato si'* (24 mei 2015), 123.

<sup>9</sup> Vgl. *Catechese*, 2 september 2020: *L'Osservatore Romano*, 3 september 2020, p. 8.

<sup>10</sup> Vgl. *Toespraak tot de deelnemers aan de Ontmoeting “Debt Crisis in the Global South”*, 5 juni 2024.

<sup>11</sup> Vgl. *Toespraak tot de Conferentie van de Partijen die deelnemen aan het Kaderverdrag van de Verenigde Naties over de klimaatveranderingen (COP)*, 2 december 2023.

<sup>12</sup> Vgl. *Toespraak tot de deelnemers aan de Ontmoeting “Debt Crisis in the Global South”*, 5 juni 2024.

<sup>13</sup> Vgl. *Spes non confundit. Bul van de afkondiging van het Gewone Jubeljaar 2025* (9 mei 2024), 16.

<sup>14</sup> Encycl. *Fratelli tutti* (3 oktober 2020), 35.

<sup>15</sup> Vgl. *Spes non confundit. Bul van de afkondiging van het Gewone Jubeljaar 2025* (9 mei 2024), 23

verdwijnen ze in vergelijking met uw liefde als niets”<sup>16</sup>. God rekent het door de mens bedreven kwaad niet aan, maar is onmetelijk “rijk aan erbarming wegens de grote liefde waarmee Hij ons heeft liefgehad” (Ef. 2, 4). Tegelijkertijd luistert Hij naar de kreet van de armen en van de aarde. Het zou voldoende zijn aan het begin van dit jaar een ogenblik stil te blijven staan en te denken aan de genade waarmee hij telkens onze zonden vergeeft en iedere schuld van ons kwijtscheldt, opdat ons hart overstroomd wordt door hoop en vrede.

10. Daarom laat Jezus in het gebed van het Onze Vader de zeer veeleisende woorden “zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren”, volgen nadat wij de Vader hebben gevraagd om de vergeving van onze schulden (Mat. 6, 12). Om anderen een schuld te vergeven en hun hoop te geven is het immers nodig dat het eigen leven vol is van dezelfde hoop die komt van de barmhartigheid van God. De hoop is overvloedig in edelmoedigheid, zonder berekening, zonder zich te bemoeien met de financiën van de schuldenaren, bekommert zich niet om eigen winst, maar heeft maar één doel op het oog: wie gevallen is, weer doen opstaan, gebroken harten verbinden, bevrijden van iedere vorm van slavernij.

11. Daarom zou ik aan het begin van dit genadejaar drie activiteiten willen voorstellen die weer waardigheid kunnen verlenen aan het leven van hele bevolkingen en hen weer de weg van de hoop te doen gaan, opdat de schulden crisis wordt overwonnen en allen er weer toe kunnen komen te erkennen dat zij schuldenaren zijn die vergeving hebben gekregen.

Vóór alles herneem ik de oproep die de heilige Johannes Paulus II heeft gedaan ter gelegenheid van het jubeljaar 2000 te denken aan een “aanzienlijke vermindering, zo niet zelfs aan een algehele kwijtschelding van de internationale schuld die drukt op het lot van veel naties”<sup>17</sup>. Laten de meest welvarende landen door de ecologische schuld te erkennen zich geroepen voelen er alles aan te doen om de schulden kwijt te schelden van de landen die niet in de omstandigheden verkeren om alles terug te betalen wat zij moeten. Zeker, wil het geen geïsoleerde daad van liefdadigheid zijn, die vervolgens gevaar loopt opnieuw een vicieuze cirkel van financiering-schuld te veroorzaken, is het noodzakelijk een nieuwe financiële structuur te ontwikkelen, die leidt tot het opzetten van een wereldomvattend financieel handvest, gebaseerd op de solidariteit en de harmonie tussen de volkeren.

Bovendien vraag ik om een vastberaden inzet om het respect voor de waardigheid van het menselijk leven vanaf de conceptie tot de natuurlijke dood te bevorderen, opdat iedere persoon het eigen leven lief kan hebben en met hoop naar de toekomst kan kijken, verlangend naar de ontwikkeling en het geluk voor zichzelf en zijn kinderen. Zonder hoop in het leven is het immers moeilijk om in het hart van jonge mensen het verlangen op te laten komen om nieuw leven voort te brengen. Hier zou ik in het bijzonder nogmaals willen uitnodigen tot een concreet gebaar dat de cultuur van het leven begunstigt. Ik verwijs naar de afschaffing van de doodstraf in alle naties. Deze maatregel brengt immers niet alleen de onschendbaarheid van het

---

<sup>16</sup> *Discorso X* (Terza collezione), *Preghiera con cui i solitari si intrattengono*, 100-101: CSCO 638, 115. De heilige Augustinus komt er zelfs toe te zeggen dat God nooit ophoudt schuldenaar te worden van de mens: “Want Gij verwaardigt U, daar uw goedertierenheid eeuwig is, hun wie Gij al hun schulden kwijtscheldt, ook door uw beloften een schuldenaar te worden: (*Confessiones*, 5, 9, 17: PL 32, 714).

<sup>17</sup> Apost. brief *Tertio millennio adveniente* (10 november 1994), 51.

leven in gevaar, maar vernietigt ook iedere menselijke hoop op vergeving en vernieuwing<sup>18</sup>.

Ik durf ook, mij beroepend op de heilige Paulus VI en Benedictus XVI<sup>19</sup> in deze, door oorlogen getekende tijd opnieuw een oproep te doen voor de jongere generaties: laten wij tenminste een vast percentage van het geld dat wordt gestoken in de bewapening, gebruiken voor het oprichten van een wereldfonds dat definitief de honger uitbant en in de armste landen educatieve activiteiten faciliteert, die erop gericht zijn een duurzame ontwikkeling te bevorderen door de klimaatverandering tegen te gaan<sup>20</sup>. Wij zouden er naar moeten streven om iedere voorwaarde uit te bannen die jonge mensen ertoe kan aanzetten een eigen toekomst zonder hoop te zien of een toekomst als een wachten op wraak voor het bloed van dierbaren. De toekomst is een gave om de fouten uit het verleden achter ons te laten, om aan nieuwe wegen van vrede te bouwen.

#### IV. *Het einddoel van de vrede*

12. Zij die door middel van de voorgestelde acties de weg van de vrede zullen ondernemen, zullen het zo begeerde einddoel van de vrede steeds dichterbij kunnen zien komen. De psalmist bevestigt ons in deze belofte "wanneer liefde en waarheid elkander ontmoeten, omhelst de vrede de gerechtigheid" (ps. 85, 11). Wanneer ik mij ontdoe van het wapen van het krediet en aan een zuster of broeder de weg van de hoop teruggeef, draag ik bij aan het herstellen van de gerechtigheid van God op deze aarde en ga ik met die persoon op weg naar het einddoel van de vrede. Zoals de heilige Johannes XXIII zei, zal de ware vrede alleen maar geboren kunnen uit een hart dat de angst en de vrees voor oorlog heeft afgelegd<sup>21</sup>.

13. Moge 2025 een jaar zijn waarin de vrede groeit! Die ware en duurzame vrede die niet blijft steken bij het muggenziften over contracten en menselijke compromissen<sup>22</sup>. Laten wij de ware vrede zoeken die door God wordt geschonken aan een ontwapend hart: een hart dat zich niet hardnekkig richt op het uitrekenen van wat van mij en wat van jou is; een hart dat egoïsme oplost in de bereidheid de ander tegemoet te gaan; een hart dat niet aarzelt te erkennen dat het schuldenaar is tegenover God en daarom bereid is de schulden die op de naaste drukken te vergeven; een hart dat de moedeloosheid over de toekomst overwint met de hoop dat iedere persoon een bron van rijkdom is voor deze wereld.

14. De ontwapening van het hart is een gebaar voor iedereen, van de eersten tot de laatsten, van klein tot groot, van rijk tot arm. Soms is iets eenvoudigs zoals "een glimlach, een gebaar van liefde, een broederlijke blik, een oprecht luisterend oor, een

---

<sup>18</sup> Vgl. *Spes non confundit. Bul van de afkondiging van het Gewone Jubeljaar 2025* (9 mei 2024, 10).

<sup>19</sup> Vgl. de heilige Paulus VI, encycl. *Populorum progressio* (26 maart 1967, 51; Benedictus XVI, *Toespraak tot het corps diplomatique, geaccrediteerd bij de Heilige Stoel*, 9 januari 2006; id. postsyn. apost. exhort. *Sacramentum caritatis* (22 februari 2007), 90.

<sup>20</sup> Vgl. encycl. *Fratelli tutti* (3 oktober 2020), 262; *Toespraak tot het corps diplomatique, geaccrediteerd bij de Heilige Stoel*, 8 januari 2024; *Toespraak tot de Conferentie van Partijen die deelnemen aan het Kaderverdrag van de Verenigde Naties over de klimaatveranderingen (COP)*, 2 december 2023.

<sup>21</sup> Vgl. encycl. *Pacem in terris* (11 april 1963), 61.

<sup>22</sup> *Ogenblik van gebed bij de viering van de tiende verjaardag na het "Smeekbede om vrede in het Heilige Land*, 7 juni 2024.

belangeloze dienst”<sup>23</sup> voldoende. Met deze kleine-grote gebaren naderen wij het einddoel van vrede en zullen wij dit des te haastiger bereiken, naarmate wij op weg met onze hervonden broeders en zusters steeds meer gaan ontdekken dat wij al veranderd zijn, gelet op hoe wij vertrokken. De vrede komt immers niet alleen met het einde van de oorlog, maar met het begin van een nieuwe wereld, een wereld waarin wij ontdekken dat wij verschillend zijn, meer één, en meer broeders en zusters dan wij ons konden voorstellen.

15. Geef ons uw vrede, Heer! Dat is het gebed dat ik verhef tot God, terwijl ik mijn wensen voor het nieuwe jaar richt tot de staats- en regeringshoofden, de verantwoordelijken van de internationale organisaties, de leiders van de verschillende godsdiensten, iedere persoon van goede wil.

Vergeef ons onze schulden, Heer,  
zoals wij vergeven aan onze schuldenaren, en geef ons in deze kring van vergeving uw vrede,  
de vrede die alleen Gij kunt geven  
aan wie zijn hart laat ontwapenen,  
aan wie met hoop de schulden wil vergeven aan zijn broeders en zusters,  
aan wie zonder vrees bekent uw schuldenaar te zijn,  
aan wie niet doof blijft voor de kreet van de armsten.

***Uit het Vaticaan, 8 december 2024***

***FRANCISCUS***

*Vertaling: drs. H.M.G. Kretzers  
Eindredactie: A. Kruse, MA  
Copyright: Libreria Editrice Vaticana/SRKK*

---

<sup>23</sup> *Spes non confundit. Bul van de afkondiging van het Gewone Jubeljaar 2025 (9 mei 2024) 18.*